

функціонування, ступенем зрілості та стійкості суспільних відносин. Відмінності, що існують між правами та свободами, доволі відносні, вони зумовлені умовами їх здійснення та забезпечення. У різних сферах суспільних відносин реалізуються різні інтереси та потреби особи. Даний критерій є основним у поділі прав і свобод людини на різновиди.

Аналіз норм міжнародного права та конституцій різних держав, доктринальні підходи до їх розуміння, що сформувалися в науці, надали можливість узагальнити ті властивості, які їм притаманні:

по-перше, вони є певною мірою свободи людини, тобто її можливостями діяти певним

чином або ж утримуватися від певних вчинків з метою забезпечення нормального існування, розвитку, задоволення її потреб та інтересів;

по-друге, зміст і обсяг можливостей людини зумовлений передусім можливостями усього суспільства, що свідчить про їх соціальний характер;

по-третє, ці можливості за своїми основними вихідними показниками мають бути однакові для всіх людей, за таких умов вони набуватимуть характеру справедливих;

по-четверте, вони є невідчужуваними, не повинні відбиратися або обмежуватися з боку держави чи інших осіб.

Список використаних джерел:

1. Рабінович П. Права людини і громадянина. Навч. посібник. – К.: Атіка, 2004. – 464с.
2. Гаврильців М. Організаційно – правові гарантії// Наук. Вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2016 – №22. – с.38–41.

УДК 342.415

МОДЕРНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Пугач В.М. – викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасний підхід до соціальної держави полягає у її розумінні як правової, демократичної держави з розвиненим громадянським і соціально орієнтованою економікою, яка створює умови для реалізації основних прав людини, свобод, самостійного забезпечення ініціативною та соціально відповідальною особою необхідного рівня матеріального добробуту членам своєї сім'ї та собі, створює умови для саморозвитку особи, інвестує в людський і соціальний капітал, гарантує кожному прожитковий мінімум задля гідного людини існування та сприяє зміцненню соціальної злагоди в суспільстві, утверджує принципи соціального партнерства, гарантує екологічну безпеку.

В Рішенні Конституційного Суду України від 25 січня 2017 р. констатується, що «однією з ознак України як соціальної держави є забезпечення загальносуспільних потреб у сфері соціального захисту за рахунок коштів Державного бюджету України виходячи з фінансових можливостей держави, яка зобов'язана справедливо і неупереджено розподіляти суспільне багатство між громадянами і територіальними громадами та прагнути до збалансованості бюджету України [1]. Звідси можна зробити висновок, що зміст та обсяг пільг, компенсацій та інших соціальних виплат встановлюється державою відповідно до її економічних, фінансових

можливостей, а також з урахуванням існуючих соціально-економічних обставин. У Рішенні від 11 грудня 2017 року № 20-рп/2016 Конституційний Суд України також зазначив, що розміри соціальних виплат залежать від соціально-економічних можливостей держави [2].

Модернізація сучасної соціальної держави в Україні, проявляється у поступовому відході від першочерговості соціальної підтримки і спрямуванні зусиль держави на розвиток персональної ініціативи, активності працездатного населення, інвестування в соціальний капітал. Реформи соціальної сфери відбуваються у напрямі звуження спектра дії соціальної держави, стимулювання активності та відповідальності громадян за забезпечення добробуту, призупинення розширення соціальних функцій (і, відповідно, державних витрат), позаяк вони стають непосильними для державного бюджету і неефективними з погляду потреб суспільства. Нині намітився спільний підхід у розвитку моделей соціальної держави в європейських державах: з одного боку, скорочення соціальних програм, прагнення до підвищення їх економічної ефективності та віддачі, а з іншого – розширення соціального партнерства, децентралізація влади, посилення регіональних і місцевих органів. При цьому відбувається зміна ролі як держави, так і громадянина: останній постає не лише як об'єкт

соціальної політики держави, а й як активний її суб'єкт, користувач і виробник соціальних послуг. Оскільки процес глобалізації пов'язаний із «розмиванням» економічних кордонів, вільним переміщенням трудових ресурсів, то виникають проблеми у реалізації трудових і соціальних прав. Чинне законодавство не дозволяє повною мірою забезпечити охорону та захист соціальних прав громадян, що сприяє розвитку негативних тенденцій, антисоціальних проявів. На часі трансформація низки форм реалізації державних соціальних гарантій, механізмів їх надання. Низький рівень державних соціальних гарантій поєднується з недостатнім рівнем розвитку мотиваційного механізму трудової активності кожної людини, здатної забезпечувати власний добробут, відсутністю дійового механізму державного управління, справедливим розподілом соціальних благ.

Незважаючи на спільні риси у цивілізаційному розвитку з іншими країнами, Україна має свій історичний шлях становлення національної моделі соціальної держави. На відміну від Заходу, формування соціальної державності актуалізувалося не на міцному фундаменті права, а за нестабільності та правової розрегульованості [3, с. 487]. Нині Україна переживає новий важливий етап у розробці та реалізації принципів соціальної держави, відбуваються реформи у сфері праці й трудових відносин, зайнятості, соціальному страхуванні тощо. Основною проблемою в регулюванні механізму соціальної держави є надто розгалужене, не кодифіковане, термінологічно неузгоджене соціальне законодавство, що ускладнює надання відповідних послуг населенню.

Але попри все, паростки соціальної

держави є очевидними, а суспільна підтримка такого спрямування розвитку держави є переконливою. Суспільство усвідомлює потребу просування саме таким шляхом, що є запорукою реалізації кінцевої мети – побудови соціальної, правової, демократичної сучасної держави в Україні.

Можна констатувати, що Україна обрала для себе модель, яка поєднує елементи соціал-демократичної і ліберальної. Це означає, що ставка робиться на перехід до розвитку економіки для задоволення потреб людини та на гарантії соціальної справедливості для всіх членів суспільства через певну оптимізацію інтересів та визначення спільних пріоритетів.

Все це спрямоване на розбудову соціальної держави в Україні, змінює її соціальну структуру в бік зменшення крайньої полярності соціальної диференціації, сприяє зростанню чисельності середнього класу, що, в свою чергу, виступає основою соціальної стабільності та забезпечує ефективність соціальних трансформацій сучасного українського суспільства та держави.

Таким чином, можна дійти висновку, що сучасна модернізована соціальна держава в Україні – це держава, політика якої має пріоритетну соціальну спрямованість, що виражається у відповідному обслуговуванні державою громадянського суспільства, створенні необхідних та достатніх умов для реалізації економічних, соціальних та культурних прав людини, гарантуванні соціального захисту та соціальної безпеки людини, виходячи з соціально-економічних можливостей держави, на основі принципів справедливості, пропорційності та гармонічного поєднання (балансу) інтересів суспільства і людини.

Список використаних джерел:

1. Рішення Конституційного Суду України № 3-рп/2017 від 25 січня 2017 р. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua>.
2. Рішення Конституційного Суду України від 11 грудня 2017 р., № 20-рп/2017 – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua>.
3. Хома Н. М. Моделі соціальної держави: світовий та український досвід: монографія / Н. М. Хома. – К.: Юридична думка, 2012. – 592 с.